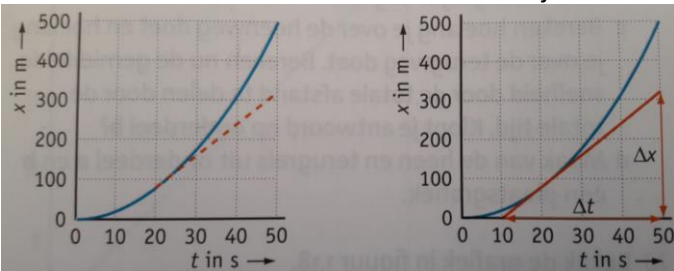

Natuurkunde Pulsar Hoofdstuk 1 Beweging in grafieken Havo 4

1.1 snelheid meten

Snelheid	<ul style="list-style-type: none"> • Snelheid is het aantal meters dat wordt afgelegd in één seconde (m/s) • De eenheid voor snelheid bestaat uit een eenheid van afstand en een eenheid van tijd • $1\text{m/s} \times 3,6 = 1\text{km/h}$ • $1\text{km/h} \div 3,6 = 1\text{m/s}$
Beweging op een stroboscoopfoto	<ul style="list-style-type: none"> • Een stroboscoop is een apparaat dat regelmatig zeer korte felle lichtflitsen geeft • Het aantal flitsen per seconde heet de frequentie (eenheid = Herz)
Beweging meten met de computer	<ul style="list-style-type: none"> • Om bewegingen met een computer te meten, heb je een plaatsensor nodig <ul style="list-style-type: none"> ○ Deze plaatsensor zendt geluid uit dat te hoog is om te horen voor mensen • Het geluid wordt teruggekaatst door een voorwerp • Zo kan de computer uitrekenen op welke plaats het voorwerp is

1.2 Plaatsgrafieken

Beweging in een plaatsgrafiek	<ul style="list-style-type: none"> • In een plaatsgrafiek zet je de plaats uit tegen de tijd • In een plaatsgrafiek kun je zien wanneer een voorwerp stilstaat, een constante snelheid heeft, versnelt vertraagt of omkeert • Een plaatsgrafiek heet ook wel een (x,t)-grafiek
De snelheid bepalen uit een plaatsgrafiek	<ul style="list-style-type: none"> • Bij een constante snelheid stijgt de grafiek gelijkmatig (rechte lijn) • De verandering geef je aan met de letter delta (Δ) • Een verandering van plaats of verplaatsing heet daarom Δx en een verandering van tijd daarom Δt • De gemiddelde snelheid reken je uit door: $\frac{\Delta x}{\Delta t}$ <ul style="list-style-type: none"> ○ Bij een rechte lijn is dit hetzelfde als het hellingsgetal
De snelheid op een tijdstip bepalen	<ul style="list-style-type: none"> • Als de snelheid niet constant is moet je een raaklijn tekenen

1.3 snelheidsgrafieken

Snelheidsgrafiek	<ul style="list-style-type: none"> • In een snelheidsgrafiek zet je de snelheid van een voorwerp uit tegen de tijd • Het symbool van voor snelheid is de letter v • Een snelheidsgrafiek heet ook wel (v,t)-grafiek
Snelheidsverandering	<ul style="list-style-type: none"> • De toename of afname van de snelheid per seconde heet de versnelling of vertraging • De standaardeenheid van versnelling is m/s^2
Versnelling bepalen uit de snelheidsgrafiek	<ul style="list-style-type: none"> • De versnelling reken je uit door de snelheidsverandering Δv te delen door de tijdsduur Δt • De versnelling is dus het hellingsgetal van de snelheidsgrafiek • Als de snelheidsgrafiek krom is, verandert de versnelling steeds <ul style="list-style-type: none"> ○ Je moet dan dus een raaklijn tekenen

Verplaatsing in een snelheidsgrafiek	<ul style="list-style-type: none"> • In een snelheidsgrafiek bepaal je de verplaatsing door de oppervlakte onder de lijn uit te rekenen • Als de lijn niet recht is, trek je de lijn zo eerlijk mogelijk recht of tel je de hokjes onder de lijn
--------------------------------------	--

Belangrijke aantekeningen

Snelheid is de afstand die je in een bepaalde tijd aflegt
 Verplaatsing per tijdeenheid: bijv. m/s, km/h, mph

Omrekenen van km/h $\rightarrow$ m/s = km/h : 3,6
 Omrekenen van m/s $\rightarrow$ km/h = m/s $\times$ 3,6

Getal bij m/s is altijd kleiner dan die bij km/h

1 mile = 1,61 km

Snelheid bepalen uit een plaatsgrafiek (x,t)-diagram

- Rechte lijn/constante snelheid
  - Neem 2 punten op de lijn en bepaal de helling daartussen
  - Afstand $\frac{\Delta x}{\Delta t}$
- Snelheid niet constant
  - Gemiddelde snelheid $\frac{\Delta x}{\Delta t}$
  - Snelheid op een bepaald punt bepaal je door de raaklijn door dat punt te tekenen en daarvan de helling te bepalen

Hellingsgetal = $\frac{\Delta v}{\Delta t}$
 In een snelheidsgrafiek is het hellingsgetal de versnelling
 $A = \frac{\Delta v}{\Delta t}$
 Als de versnelling niet constant is dus geen rechte lijn in de versnellingsgrafiek dan kun je met behulp van de raaklijn de snelheid van een bepaald punt bepalen

Verplaatsing / afstand bepalen uit een snelheidsgrafiek

- Beweging met constante snelheid
 $\Delta x = v \times t$
 Verplaatsing opp onder grafiek
- Beweging met constante versnelling
 Verplaatsing is nog steeds gelijk aan het oppervlak
 Nu: opp van een driehoek ($0,5 \times L \times B$)
 $\Delta x = 0,5 \times v \times t$ (geldt alleen als $v = 0$)
  - $A^2 + B^2 = C^2$
  - Als de snelheidsgrafiek onregelmatig is: hokjes tellen